

Dr. Selma Elekdag-Türk/Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Bu çalışma sayfaları slayt gösterisi eşliğinde interaktif olarak işlenmektedir.

1. **RETANSİYON:** ortodontik tedavi sonrasında elde edilen oklüzyonun idame edilmesidir.

2. 'to retain' ne demek? Türkçe karşılığı rica olunur.

3. **RELAPSE (relaps):** ortodontik tedavi ile elde edilen oklüzyonun korunmayıp, dişlerin eski pozisyonlarına geri dönmesidir.

4. 'to relapse' ne demek? Türkçe karşılığı rica olunur.

***Récidive (French) = Relapse (English)!!!

5. En sık relapse gösteren diş hareketi _____'dur.

6. **Reorganizasyon (yeniden düzen kazanılması):**

a.) Kemik dokusunun reorganizasyonu kaç ay sürmektedir?

Yeni oluşan kemiğin başlangıçta organik kısmı fazla, inorganik kısmı az olup, yumuşaktır.

b.) PDL'in reorganizasyonu kaç ay sürmektedir?

c.) Gingiva'nın reorganizasyonu kaç ay sürmektedir?

d.) Gingival suprakrestal liflerin reorganizasyonu kaç ay sürmektedir?

7. Kötü (FENA) alışkanlıkların ortodontik tedaviye başlamadan önce mutlaka sonlandırılmalıdır. Ortodontik tedaviden sonra alışkanlıkların devam ediyor olması relaps ile sonuçlanmaktadır.

D veya Y

8. Devamlı, ömür boyu pekiştirme tedavisine gerek gösteren durumlar için, dudak-damak yarıkları örnek verilebilir.

D veya Y

Niçin? Aktif ortodontik tedaviden sonra, bu vakalarda ameliyatlardan dolayı oluşan skar dokusu, üst çene diş kavsinde nüks yaratacaktır. Ortodontik tedavi esnasında skar dokusu lastik gibi gerilecektir. Pekiştirme aygıtı terk edildiğinde, lastik gibi gerilmiş olan skar dokusu dişleri tekrar eski konumlarına çekecektir. Bu nedenle, bu vakalarda devamlı pekiştirme gereklidir. **Bu vakalarda devamlı pekiştirme nasıl yapılır?**

(Prof. Dr Mustafa Ülgen)

9. Söküm işlemine (debonding) geçmeden önce, bazı durumlarda/vakalarda aşırı düzeltim ('overcorrection') gerekmektedir. D veya Y

Örnek verin.

10. Positioner aslında bir retansiyon apareyi değildir. Positioner bir bitirme fazı ('settling' apareyi; to settle = yerleşmek) apareyidir. D veya Y

11. Üçüncü molarlar geç dönem keser çapraşıklığı sebeplerindendir. D veya Y

(Prof. Proffit'in görüşü lütfen).

12. Üçüncü molarların kalsifikasyonu ne zaman başlar?

a.) Maksilla:

b.) Mandibula:

13. Üçüncü molarların kron formasyonu ne zaman tamamlanır?

a.) 8 yaş

b.) 9 yaş

c.) 14 yaş

d) 20 yaş

e.) 22 yaş

14. Sabit lingual retainer'ler genellikle 17.5 mil veya 19.5 mil çok sarımlı paslanmaz çelik telden yapılır. D veya Y

15. inch nedir? 1 inch = _____ cm

16. mil nedir? Mesela, 17. 5 mil ortalama kaç mm'dir? Örnek verin.

17. Gerçek pekiştirme aygıtları tamamen pasif, hiçbir aktif ortodontik kuvvet uygulamayan aygıtlardır. D veya Y

18. Seri çekim tedavisinden sonra, pekiştirme tedavisine gerek yoktur. D veya Y

19. Anterior çapraz kapanış düzeltildikten sonra, yeterli overbite varsa ve iskeletsel bir problem yok ise, pekiştirme tedavisine gerek yoktur. D veya Y

20. Çok uzun süreli veya devamlı pekiştirme tedavisi gerektiren durumları yazınız:

a.)

b.)

c.)

d.)

e.)

(Prof. Mustafa Ülgen)

21. Hatırlayalım!!! IMPA nedir?

IMPA: en öndeki alt keser dişin uzun eksenini ile mandibuler düzlem arasındaki açıdır. İdeal değeri 90 derecedir. 90 dereceden büyük açılar keser protrüzyonunu göstermektedir. (Bone housing!!! Kemik kılıf!!!)

22. **Hawley apareyi:** en çok kullanılan hareketli retansiyon apareyidir (Prof. Proffit'e göre). Bu ifade bizim kliniğimiz için de geçerli mi?

23. Premolar çekimli vakalar için klasik Hawley apareyleri uygun değildir. Bunun nedeni yapılan vestibül arkın çekim bölgesine denk gelmesi ve çekim boşluğu açılmaya zorlamasıdır. Bu nedenle çekimli vakalar için Hawley apareyi modifiye edilmelidir. **Bu modifikasyon nasıl olmalıdır?**

24. **Sabit retainer endikasyonları:**

a.) diastema vakalarında uygulanır. Özellikle maksiller santraller arasındaki diastema'nın kapatılmasından sonra sabit retainer uygulanmalıdır. **Frenektomi** yapılmasından sonra bile bu diastema açılmaya meyillidir. (–ektomi = kesip çıkarma)

b.) elde edilen implant boşlukların korunması için uygulanır.

c.) premolarların çekildiği vakalarda çekim boşlukların açılmaması için uygulanır. Bu durumda, sabit retainer ikinci premolarlara kadar uzatılmalıdır.

d.) devam eden büyüme sırasında alt keserlerin pozisyonunun korunması için uygulanır. Mandibulanın 20 yaşlarına kadar devam eden geç dönem büyümesi, **geç dönem mandibular keser çapraşıklığına** neden olur. Bu nedenle sabit lingual retainer önerilmektedir.

25. **Aşağıdakilerden hangisi rotasyon hareketinde relapse'i önlemek için yapılabilecek işlemlerden birisidir?**

A) Genişletme yapmak

B) Dişi labiale itmek

C) Dişi intrüze etmek

D) Dişi ekstrüze etmek

E) Aşırı düzeltim yapmak ('overcorrection')

Rotasyon ile ilgili not. Rotasyon hareketinde özellikle sirküler liflerde ciddi bir uzama söz konusudur. Bu lifler rotasyonla düzeltilmiş olan dişleri tekrar eski konumlarına doğru çevirir. Bu nedenle rotasyonların pekiştirilmesinde:

- a.) diş normalden daha fazla döndürülür (overcorrection). Böylece nüks (relaps) meydana geldiğinde, diş olması gereken yere gelir.
- b.) rotasyon düzeltildikten sonra sirküler lifler ince uçlu bir bisturi ile kesilir (fiberotomy). Kesilen lifler dişin yeni konumuna göre reorganize olur. (Papilla split; CSF = Circumferential supracrestal fiberotomy); split = ayırmak; circumferential = çevresel).
Bakınız: Prof. Proffit, 5. Baskı, sayfa 597, Şekil 16-18.
Rotasyon düzeltildikten sonra komşu dişlere palatinalden/lingualden yapıştırılan bir sabit retainer ile bu diş/dişler pekiştirmeye alınabilir.
- c.) 'Stripping' (zımparalama) de önerilmektedir. Dişlerin temas yüzeyleri artırılır.

26. Aşağıdakilerden hangisi ortodontik tedavinin tamamlanmasından sonra alt kesici bölgesinde görülen çapraşıklığın en önemli nedenidir?

- A) Ortodontik tedavi sırasında intermolar genişlikte artış yapılması
- B) Ortodontik tedavi sırasında alt kesicilerin meziodistal yüzeyinden aşındırma yapılması
- C) Ortodontik tedavi sırasında interkanin genişliğin artırılması
- D) Ortodontik tedavi sırasında Sınıf II elastik kullanılması
- E) Ortodontik tedavi sırasında diş çekimi yapılmamış olması

Önemli not: alt kaninler arası mesafe daimi kaninlerin sürme döneminde bir miktar artış gösterir ve erişkin boyutuna ulaşır. Sonraki yıllarda bu boyutta artık artış meydana gelmez. Klinik uygulamalar açısından bu bilgi son derece önemlidir. Alt daimi kaninlerin sürmesinden sonra alt kaninler arasında yapılacak genişletmeler kalıcı olmayacak ve her zaman nüks ile sonuçlanacaktır!

27. Hızlı üst çene genişletmesi sonrasında midpalatal sutur bütünlüğünün yeniden elde edilebilmesi için genişletme aygıtı ağızda ne kadar tutulmalıdır?

- A) 1-2 ay
- B) 3-6 ay
- C) 7-10 ay
- D) 12-18 ay
- E) 24 ay

28. Nüks açısından en stabil ortognatik cerrahi prosedürü hangisidir?

- A) Üst çenenin yukarı yönde konumlandırılması
- B) Alt çenenin öne alınması (short or normal face height only).
- C) Üst çenenin öne alınması
- D) Alt çenenin geriye alınması
- E) Üst çenenin aşağı yönde konumlandırılması

(Prof. Proffit'in kitabı, 5. baskı, sayfa 708)

29. Aşağıdakilerden hangisi ortodontik kuvvet kaynaklarından biri değildir?

- A) Ortodontik teller
- B) Molar bantlar
- C) Ekspansiyon vidaları
- D) Yaylar (kapalı, açık)
- E) Elastikler

30. Ekstrüzyon, 'tipping' ve rotasyon hareketleri için optimum kuvvet nedir (Prof. Proffit, sayfa 287)?

- A) 35-60 gram
- B) 10 gram
- C) 70-120 gram
- D) 50-100 gram
- E) 200 gram

31. Bantlar ve braketler tamamen söküldükten sonra pekiştirme apareylerinin yapılma ve uygulama zamanı hangisidir?

- A) 1 hafta sonra
- B) 1 gün sonra
- C) 1 ay sonra
- D) aynı gün

- 32) 1 - Seviyeleme (leveling & alignment)
2. – Kesici dişlerin retraksiyonu
3. – Kanin distalizasyonu safhası
4. – Pekiştirme
5. – Bitirme safhası (Finishing phase)

Yukarıda verilen çekimli vakalarda Edgewise Tekniği safhalarını doğru şekilde sıralayan seçeneği işaretleyiniz (başlangıçtan sona doğru).

- A) 1-2-3-4-5
B) 4-1-2-3-5
C) 2-1-3-4-5
D) 5-4-3-2-1
E) 1-3-2-5-4

33) Aşağıdakilerden hangisi sabit ortodontik apareylerin özelliklerinden değildir?

- A) Kontrollü diş hareketleri sağlayabilme
B) Dişlerin köklerine istenilen yönde hareket verebilme
C) Hijyeni sağlama kolaylığı
D) Translasyon (intikali) diş hareketi elde edebilme
E) Aynı anda çok sayıda diş müdahale imkânı

34. Aşağıdakilerden hangisi, tek köklü bir dişte direnç merkezi'nin yerinin değişmesine neden olur?
(Prof. Proffit, sayfa 627)

- A) Dişte devrilme hareketi meydana gelmesi
B) Tek bir kuvvetin dişe kron seviyesinden uygulanması
C) Dişe hafif kuvvetlerin uygulanması
D) Dişe ağır kuvvetlerin uygulanması
E) Alveolar kemik yüksekliğinin azalması

Kaynaklar

1. Contemporary Orthodontics W.R. Proffit kitabı referans alınarak hazırlanmıştır; 5. Baskı, Bölüm 17.
2. DUSART – Ortodonti Konu Kitabı
3. Ortodontik Tedavi Prensipleri; Prof. Dr. Mustafa Ülgen; 3. Baskı, Bölüm 17.

1 ve 3 nolu kaynaklar kliniğimizde mevcut.